

KWARTALNIK
WYDANIE IV/2024
CZĘŚĆ 2

PORADNIK PRAWNY

Powiat Lubelski

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIAT.LUBLIN.PL

Spis treści

str.03

Jak i kiedy może wylegitymować nas policja, czego możemy żądać, co warto sprawdzić?

Artur Zugaj

str.05

Sygnalista – kim jest sygnalista, jakie ma prawa? Sygnaliści w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej

Piotr Kaniowski

str. 07

Testament – jak ustalić, czy istnieje i jak go odnaleźć

Magdalena Piech

str. 09

Rozwód

Maria Tyszkiewicz

Jak i kiedy może wylegitymować nas policja, czego możemy żądać, co warto sprawdzić?

Artur Zugaj
Radca prawny

Jednym z uprawnień policji, które dość często może dotyczyć każdego z nas jest prawo do wylegitymowania. Policjant ma prawo legitymować osoby, gdy ustalenie ich tożsamości, w ocenie funkcjonariusza, jest niezbędne do wykonania czynności służbowych, jak np. rozpoznania, zapobiegania oraz wykrywania sprawców przestępstw i wykroczeń, ustalania świadków zdarzeń powodujących naruszenie porządku publicznego lub bezpieczeństwa, w celu poszukiwania osób zaginionych i ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości czy przebywających w pobliżu obiektów chronionych.

W ramach prawa do legitymowania jednym z najczęściej wydawanych poleceń policji jest **połączenie okazania dokumentu tożsamości**, w celu stwierdzenia faktycznej zgodności tej osoby z jej danymi wpisanymi w dokumencie. Ustalenie tożsamości może nastąpić m. in. na podstawie dowodu osobistego, paszportu, dokumentu elektronicznego, dokumentu mObywatel, zagranicznego dokumentu tożsamości lub innego dokumentu zawierającego fotografię i oznaczonego numerem lub serią. W sytuacji, gdy legitymowany nie posiada przy sobie żadnych dokumentów, jego tożsamość może być ustalona na podstawie oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dokumentu. W przypadku gdy osoba legitymowana jest znana osobiście policjantowi, ustalenie jej tożsamości nie wymaga legitymowania.

Przystępując do legitymowania każdy policjant jest obowiązany podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie osoby, wobec której jest prowadzona czynność, podaje podstawę prawną jej podjęcia. Nie ma tu znaczenia, czy funkcjonariusz wykonuje swoje obowiązki w umundurowaniu służbowym, czy też w ubraniu cywilnym - obligatoryjnie dane te musi podać. Pamiętajmy jednak, że obowiązek taki ciąży na funkcjonariuszach jedynie w stosunku do osoby, wobec której czynności te są podejmowane, a nie wobec osób postronnych, które często są tzw. „obserwatorami”, lub „wtrącają się” się czynności służb. Policjant nieumundurowany ma ponadto obowiązek okazać legitymację służbową, a na żądanie osoby, wobec której podjęto czynność legitymowania, musi umożliwić spisanie zawartych w niej danych (chyba, że dotyczy to pilnych, niecierpiących zwłoki zdarzeń). Po zakończeniu czynności służbowych, policjant informuje ustnie osobę wobec której podjęto te czynności o prawie złożenia do właściwego miejscowo prokuratora zażalenia na sposób przeprowadzenia tych czynności.

Czy Policja zawsze ma prawo wylegitymować obywatela?

Jak już wyżej wspomniano przystępując do legitymowania **policjant jest zobowiązany wskazać przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie osoby, wobec której jest prowadzona czynność, podaje podstawę prawną jej podjęcia.** Jeżeli policjant odmawia podania podstawy prawnej oraz przyczyny można odmówić okazania dokumentu i do popełnienia wykroczenia nie dojdzie. Funkcjonariusz musi zatem wyjaśnić, dlaczego legitymuje daną osobę, a nie wskazać jedynie, że ma uprawnienia do takiej czynności - wskazuje więc np. o jakie wykroczenie lub przestępstwo podejrzewa legitymowanego. Zakres sytuacji, w których wymagane jest ustalenie tożsamości, jest bardzo szeroki. Każdy przypadek należy analizować w oparciu o konkretne, często zgoła odmienne okoliczności. W sytuacji, kiedy funkcjonariusz nie ma podstawy prawnej, obywatel może odmówić wylegitymowania, bez poniesienia konsekwencji prawnych.

Należy jednak pamiętać, że jeżeli w sposób umyślny nie stosujemy się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji poleceń wydanych na podstawie prawa, to **możemy popełniać wykroczenie.** Niestety w wielu przypadkach sam fakt odmowy poddania się legitymowaniu - niezależnie od tego, czy była ostatecznie wskazana i przewidziana prawem przyczyna uzasadniająca taką czynność - postrzegany jest jako zachowanie podlegające ukaraniu za niezastosowanie się do polecenia, karane na podstawie art. 65a (Kto, nie stosując się do poleceń określonego zachowania się wydawanych na podstawie prawa przez funkcjonariusza Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej lub innego organu ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego, umyślnie

uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny) bądź art. 65 § 2 kodeksu wykroczeń („kto wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji, upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów m.in. co do tożsamości własnej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”). Należy jednak jeszcze raz podkreślić - **do popełnienia wykroczenia nie dojdzie, jeżeli policjant nie ma podstaw do wylegitymowania danej osoby.**

Warto również wspomnieć, że **strażnik miejski legitymować obywatela ma prawo, ale już składać wniosku o ukaranie za odmowę wylegitymowania nie może.**

Na każde bezprawne działanie policjanta można złożyć skargę - na czynność legitymowania przysługuje zażalenie do właściwego miejscowo prokuratora, o czym powinien poinformować funkcjonariusz dokonujący legitymowania. W skrajnych przypadkach, działanie funkcjonariusza może wypełniać znamiona niedopełnienia obowiązków, co jest już przestępstwem. Poznanie danych policjanta ułatwi takie działania.

Policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, a wszelkie czynności powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostały podjęte. Policjant zobowiązany jest w związku z tym do dostosowania sposobu i formy podjęcia czynności do danego stanu faktycznego. Naruszenie powyższych zasad może skutkować odpowiedzialnością dyscyplinarną lub karną policjanta.

Pamiętajmy jednak, jaka rolę i funkcję sprawuje policjant. Warto traktować podchodzącego do nas i wykonującego swoje obowiązki policjanta normalnie, jak człowieka, który swoją służbą służy społeczeństwu, a nie jako agresora.

Zachowajmy spokój i upewnijmy się czego od nas oczekuje i dlaczego, z czym związane jest jego zainteresowanie naszą osobą. Agresywna postawa w niczym nie pomoże.

Sygnalista – kim jest sygnalista i jakie ma prawa? Sygnaliści w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej

Piotr Kaniowski
Radca prawny

Sygnalista jest to rola, która bezpośrednio wzięta się od angielskiego terminu whistleblower. To osoba, która bez żadnych konsekwencji prawnych identyfikuje wszelkie przejawy nieprawidłowości zachodzących w organizacji czy zakładzie pracy, a następnie raportuje to swoim bezpośrednim przełożonym. Zgodnie z dalszą ścieżką eskalacji, w przypadku braku reakcji ze strony kierownictwa firmy, sygnalista może dane nieprawidłowości zgłosić do następnej instancji.

25 września 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów, która jest implementacją unijnej dyrektywy w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Wyraźną decyzją ustawodawcy przepisy dotyczące zgłoszeń zewnętrznych, w tym te które określają kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące sygnalistów wejdą w życie 25 grudnia 2024 r. Ustawa nakłada na RPO nowe zadania związane z przyjmowaniem zgłoszeń zewnętrznych, ich wstępną weryfikacją i przekazywaniem do właściwych organów publicznych w celu ich rozpoznania. W ramach Biura Rzecznika Praw Obywatelskich został utworzony Zespół do spraw Sygnalistów, który będzie zajmował się przyjmowaniem i rozpatrywaniem zgłoszeń zewnętrznych oraz udzielaniem porad na temat praw i środków prawnych przysługujących sygnalistom.

Obecnie prowadzone są prace mające na celu przygotowanie Zespołu do Spraw Sygnalistów do realizacji zadań Rzecznika Praw Obywatelskich określonych w ustawie o ochronie sygnalistów. W szczególności opracowywany jest projekt procedury zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowane są inne działania związane z wykonywaniem zadań dotyczących przyjmowania zgłoszeń przez RPO. Równie istotnym obszarem działalności Zespołu będzie udzielanie informacji oraz porad na temat praw i środków ochrony prawnej przysługujących sygnalistom oraz osobom pomagającym w dokonaniu zgłoszenia.

Po wejściu w życie rozdziału 4 ustawy o ochronie sygnalistów Rzecznik Praw Obywatelskich uruchomi kanały dokonywania zgłoszeń zewnętrznych w formie ustnej oraz elektronicznej.

Funkcja sygnalisty powstała ze względu na potrzebę powierzenia komuś obowiązku zgłaszania wszelkich nieprawidłowości, które mogą z jednej strony świadczyć o zaniechaniu a z drugiej świadczyć o działaniu wbrew przepisom i obecnie ustanowionemu prawu.

Istnieją pewne określone warunki, które sprawiają, że dana osoba, będąca najczęściej pracownikiem organizacji może być uznana za sygnalistę. Przede wszystkim jest to osoba, która posiada odpowiednie dowody potwierdzające zachodzące nieprawidłowości w ramach organizacji. Jak organizacja nie ograniczamy się jedynie do definiowania przedsiębiorstw, ale wszelkich innych podmiotów, w tym instytucji publicznych.

Oprócz uzyskania odpowiednich dowodów sygnalista musi wykazać uzasadnioną chęć do podjęcia konkretnych kroków, które mają na celu wyeliminowanie takich zachowań w przyszłości, posługując się sprawdzonymi i potwierdzonymi dowodami. Sygnalista, zgłaszając nieprawidłowość, będącą w sprzeczności z zasadami firmy czy prawem musi wykonać to w dobrej wierze, a nie na zasadzie zemsty, czy złośliwości.

Sygnalistą może być też każda osoba mniej lub bardziej związana z danym podmiotem, w którym zidentyfikowane zostały jakiegokolwiek nieprawidłowości. Niekoniecznie więc musi to być pracownik, a na przykład klient czy partner biznesowy.

Dyrektywa parlamentu Europejskiego i Rady przede wszystkim potwierdza i reguluje kwestie ochrony wszystkich osób, które decydują się na zgłaszanie nieprawidłowości zachodzących w organizacji. Zgodnie z nową dyrektywą sygnalista będzie mógł zgłosić wszelkie nieprawidłowości w ramach kanału wewnętrznego, zewnętrznego oraz w ramach ujawnienia publicznego.

Wraz z wprowadzeniem dyrektywy do polskiego prawa, przed pracodawcami stawia się obowiązek utworzenia procedur oraz kanału, który umożliwi możliwie jak najprostsze zgłoszenie nieprawidłowości.

Kanał ten musi charakteryzować się przede wszystkim poufnością. Nikt z osób nieupoważnionych nie może mieć dostępu do danych sygnalistów. Jedyne przypadki, w których dane sygnalisty mogą być ujawnione to przypadek wejścia zgłoszenia na oficjalną drogę postępowania prawnego.

Dodatkowo kanał zgłoszeń powinien przewidywać możliwość zgłaszania naruszeń w formie ustnej, ale również pisemnej. Kolejny obowiązek nałożony na pracodawców to nakaz prowadzenia stosownego rejestru wszelkich zgłoszeń dokonanych przez sygnalistów, a także zapewnienie bezwarunkowej ochrony wszelkim osobom, które decydują się na zgłoszenie naruszeń.

Ochrona sygnalisty polega na braku możliwości realizacji jakichkolwiek działań w ramach zemsty za zgłoszenie naruszeń zasad czy prawa w organizacji. Mowa tutaj o zwolnieniu z pracy, degradacji stanowiska, zmiany miejsca pracy czy innych zmian, które niekorzystnie wpłyną na sytuację pracownika. Dodatkowo sygnalista nie ponosi żadnej odpowiedzialności tytułem naruszenia obowiązku poufności wobec danych firmy czy tajemnicy firmowej. Jeśli naruszenie tych zasada jest integralną częścią zgłoszenia, sygnalista ma prawo do ich ujawnienia bez żadnych konsekwencji w przyszłości. W końcu obowiązkiem pracodawcy jest udowodnić, że potencjalne działania odwetowe na sygnaliście zostały zrealizowane z wysoce uzasadnionego powodu.

W sytuacji w której sygnalista potrzebuje pomocy prawnej to nie ma zastosowania wymóg składania pisemnego oświadczenia potwierdzającego, że dana osoba nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Przepisy regulujące świadczenie porad prawnych zobowiązują osoby udzielające porad do nieujawniania informacji powziętych w związku z osobą oraz jej problemem prawnym.

Testament – jak ustalić czy istnieje i jak go odnaleźć

Magdalena Piech
Radca prawny

Powszechnie wiadomo, że nie wszystkie testamenty zostają odnalezione. Zdarza się, że testament zostaje ujawniony po wielu latach od śmierci spadkodawcy, a nawet po latach od stwierdzenia nabycia spadku. Taka sytuacja może skomplikować rozliczenia pomiędzy spadkobiercami.

Zasadne jest aby zrobić, wszystko, co możliwe, by taki testament odszukać. Spadkodawca powinien zadbać o to, by testament został po jego śmierci odnaleziony. Inaczej jego ostatnia wola może nie zostać spełniona. Na stopień trudności w odnalezieniu testamentu, co oczywiste, największy wpływ ma miejsce jego przechowywania. Najbezpieczniejsze są testamenty przechowywane u notariusza.

Notariusz ma możliwość przechować testamenty sporządzone w formie aktu notarialnego ale także można u niego zdeponować testament sporządzony własnoręcznie w domu, a także testament urzędowy (sporządzony wobec wójta gminy, sekretarza lub kierownika urzędu stanu cywilnego). Wbrew pozorom zdeponowanie testamentu jest trochę droższe niż jego sporządzenie w formie aktu notarialnego.

Warto wskazać, iż testament, który został sporządzony lub zdeponowany przez notariusza, jest przechowywany w kancelarii notarialnej przez 10 lat od jego sporządzenia lub przyjęcia. Po upływie 10 lat jest przekazywany do archiwum ksiąg wieczystych. Ma to miejsce wcześniej, jeśli notariusz zaprzestanie prowadzenia kancelarii notarialnej.

W sytuacji, gdy jesteśmy wskazani w testamencie i wiemy, że testament został sporządzony u konkretnego notariusza, to wystarczy się do niego udać po śmierci spadkodawcy. Notariusz wyda wypis testamentu osobom, których dotyczą postanowienia dokumentu, czyli spadkobiercy testamentowemu i zapisobiercy, a także wykonawcy testamentu i kuratorowi spadku.

Natomiast w sytuacji gdy testament nie został sporządzony, a jedynie zdeponowany u notariusza, to może zostać wydany jedynie osobie wskazanej przy złożeniu lub jej następcy prawnemu.

Gdy nie należymy do żadnej z wymienionych grup to taki wypis na nasz wniosek może uzyskać sąd. W sytuacji gdy mamy w tym interes (np. jesteśmy spadkobiercą ustawowym albo wierzycielem) możemy złożyć wniosek o otwarcie i ogłoszenie testamentu oraz stwierdzenie nabycia spadku wskazując kancelarię notarialną, w której przechowywany jest testament.

Natomiast gdy minęło już 10 lat od prawdopodobnego sporządzenia testamentu, możemy spróbować zwrócić się do archiwum ksiąg wieczystych właściwego dla kancelarii notarialnej, do której mógł udać się nasz spadkodawca.

Komplikacje pojawiają się gdy nie wiemy, czy i w której kancelarii notarialnej spadkodawca mógł sporządzić lub zdeponować testament. Możemy przejść się po najbliższych i prawdopodobnych kancelariach, ale nie daje to gwarancji trafienia do właściwej kancelarii.

W takiej sytuacji najlepszym rozwiązaniem jest uzyskanie informacji z Notarialnego Rejestru Testamentów (NORT). Notarialny Rejestr Testamentów istnieje od października 2011 roku i bardzo ułatwia odnalezienie testamentu. Od wprowadzenia NORT, jeśli testament został sporządzony u notariusza, najprawdopodobniej informacja o nim w tym rejestrze została umieszczona. Co prawda wpis do rejestru jest dobrowolny i dokonywany wyłącznie na wniosek testatora, jednak jest to wpis bezpłatny. Dlatego, w praktyce, zdecydowana większość testatorów sporządzających testament notarialny decyduje się na ujawnienie tego dokumentu w Rejestrze.

W Notarialnym Rejestrze Testamentów ujawnione mogą być nie tylko testamenty sporządzone w formie aktu notarialnego. W NORT ujawnione mogą być także testamenty przyjęte przez notariusza do depozytu, a zatem także testament własnoręczny czy urzędowy testament.

Dane z Notarialnego Rejestru Testamentów może uzyskać tylko notariusz. Nawet jeśli takie dane potrzebuje sąd, to wnioskuje on do notariusza o weryfikację zapisów. Sam nic sprawdzić w NORT nie może.

Zatem aby uzyskać informację, czy zmarły sporządził testament, wystarczy udać się do dowolnego notariusza z aktem zgonu. Nie musimy być spadkobiercą, by dowiedzieć się, czy dana osoba sporządziła testament i gdzie on jest przechowany. Wystarczy, że dysponujemy aktem zgonu.

W tym rejestrze Testamentów nie uzyskamy informacji, jaką treść ma testament ani kto w nim został powołany do spadku. Zawiera on jedynie dane, kto testament sporządził i wniósł o jego rejestrację oraz, do jakiej kancelarii notarialnej należy się udać.

Warto podkreślić, iż działający w naszym kraju Notarialny Rejestr Testamentów jest elementem Stowarzyszenia Sieci Rejestrów Testamentów (ARERT). W jego ramach współpracują notariusze z takimi krajami jak m.in.: Austria, Belgia, Holandia, Niemcy, Węgry, Słowacja czy Grecja.

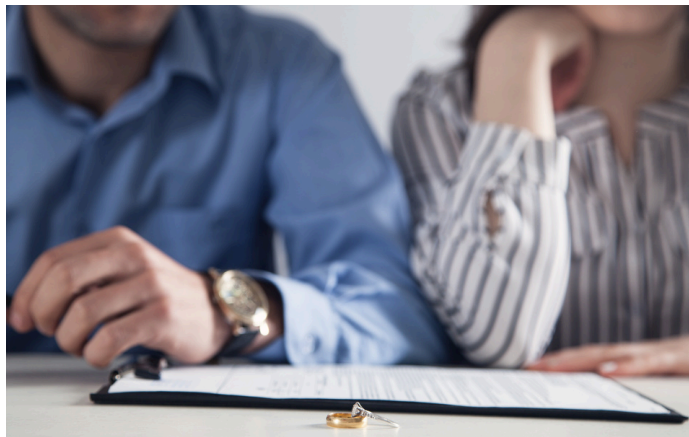
Za pośrednictwem notariusza w Polsce możemy skierować zapytania dotyczące testamentów sporządzonych w wyżej wymienionych krajach, co bardzo ułatwia poszukiwanie ważnego dokumentu, jakim jest testament.

Sąd nie posiada informacji czy dany testament istnieje i jeśli nie został złożony wniosek o otwarcie i ogłoszenie testamentu i spadkodawcy nie poinformują sądu, że testament istnieje, to może dojść do dziedziczenia ustawowego. Dlatego tak ważne jest zapewnienie spadkowe składane na sprawie spadkowej, że w danej sprawie nie ma testamentu.

Rozwód

Maria Tyszkiewicz
Radca prawny

Decyzja o rozwodzie wiąże się z wieloma negatywnymi emocjami. Wpływa ona nie tylko na małżonków, ale również na bliższych lub dalszych członków oraz niesie ze sobą inne istotne konsekwencje.

O czym pamiętać szykując się do sprawy rozwodowej?

Przygotowując się do rozwodu warto w pierwszej kolejności skorzystać z porady prawnej u prawnika, który zajmuje się prawem rodzinnym.

Przygotowując się do rozwodu i wizyty u prawnika warto przygotować odpowiednie dokumenty oraz wcześniej zastanowić się nad następującymi kwestiami (od nich zależy czas trwania procesu rozwodowego oraz jego ewentualne koszty):

1. Czy chcielibyście uzyskać poradę w sprawie, czy też zlecić poprowadzenie sprawy rozwodowej przed sądem?
2. Czy rozwód ma być z orzekaniem o winie czy bez orzekania o winie?

3. Czy macie wspólne małoletnie dzieci, a jeżeli tak, to czy jesteście zgodni co do władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi i alimentów?

4. Czy istnieje konieczność zabezpieczenia kontaktów z dziećmi oraz alimentów na czas sprawy rozwodowej?

5. Czy majątek wspólny miałby zostać podzielony, a jeśli tak to, czy jesteście zgodni co do tego jak ma wyglądać podział majątku?

Prawnik poprosi o następujące dokumenty:

- akt małżeństwa
- akt urodzenia dzieci
- opłata od pozwu w wysokości 600 zł (art. 102 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych)

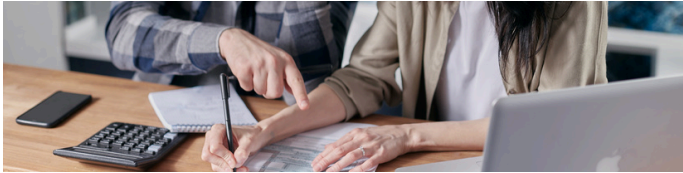
* Strona procesu może domagać się również zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek.

- dowody świadczące o rozpadzie pożycia np. nagrania, prywatna korespondencja fotograficzna, etc.
- dane świadków na okoliczność trwałego i zupełnego rozkładu pożycia
- zaświadczenie o zarobkach
- dokumentacja medyczna

Niezbędne warunki, aby Sąd mógł orzec rozwód są dwa:

- 1) nastąpił **zupełny** rozpad **pożycia** **małżeńskiego**,
- 2) nastąpił **trwały** rozpad **pożycia** **małżeńskiego**.

**Zupełność rozkładu pożycia i jego trwałość
muszą występować łącznie!**

Pożycie małżeńskie wyraża się w szczególnego rodzaju wspólnocie duchowej, fizycznej i gospodarczej. Uznaje się, że o zupełności rozkładu pożycia małżeńskiego możemy mówić wtedy, gdy zerwaniu uległy wszelkie 3 wyżej wymienione więzi łączące małżonków.

Warunek trwałości rozpadu pożycia jest trudniej określić, w związku z czym Sąd zawsze analizuje każdy przypadek indywidualnie, na podstawie doświadczenia życiowego, że powrót małżonków do wspólnego pożycia nie nastąpi. Nie jest konieczne stwierdzenie, że powrót małżonków do pożycia jest bezwzględnie wyłączony.

Przeszkody orzeczenia rozwodu

Sąd nie orzeknie rozwodu jeśli w toku procesu ustalą, że:

- wskutek rozwodu miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 56 § 2 Kodeks rodzinny i opiekuńczy),

Sąd z pomocą specjalistów bada jak dziecko przyjęłoby rozwód rodziców i jaki wpływ na dziecko miałby rozwód.

- żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia, chyba że drugi małżonek wyrazi zgodę na rozwód albo że odmowa jego zgody na rozwód jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 56 § 3 Kodeks rodzinny i opiekuńczy)

Sąd bada czy należy udzielić ochrony niewinnemu małżonkowi w trudnej sytuacji życiowej, np. czy wiek małżonków, stan zdrowia, nie sprzeciwiają się orzeczeniu rozwodu.

Do którego Sądu wnieść pozew?

Obecnie tylko sąd okręgowy może orzec rozwód.

Art. 41 Kodeksu postępowania cywilnego wskazuje, iż: „Powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda.”

Co oznacza, że jeżeli planujesz złożyć pozew rozwodowy, to proces, co do zasady, nie będzie odbywać się w twoim miejscu zamieszkania, tylko musisz go złożyć do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania drugiego małżonka. Jeżeli nie wiesz, gdzie obecnie mieszka albo przebywa drugi małżonek, to sądem właściwym będzie sąd okręgowy miejsca twojego zamieszkania.

Możliwe rozstrzygnięcia Sądu (w zależności od winy/posiadania dzieci/chęci podziału majątku):

- Rozwód bez orzekania o winie
- Rozwód z orzekaniem o winie (jednego lub obojga małżonków)
- Rozwód w przypadku posiadania małoletnich dzieci
- Rozwód w przypadku nieposiadania małoletnich dzieci
- Rozwód z podziałem majątku
- Rozwód bez podziału majątku

Sąd może wydać następujące orzeczenia związane z dziećmi:

- pozostawienie władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom
- powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do małoletniego dziecka
- pozbawienie władzy rodzicielskiej jednego lub oboje z rodziców
- zawieszenie władzy rodzicielskiej jednego lub oboje z rodziców

Czy można przyspieszyć sprawę rozwodową?

Czas trwania sprawy rozwodowej zależy od sądu, który prowadzi sprawę rozwodową. Czas prowadzenia spraw rozwodowych jest inny w każdym mieście. Pierwsza rozprawa wyznaczana jest zazwyczaj po upływie kilku miesięcy od złożenia pozwu (średni czas oczekiwania to co najmniej pół roku). Uzyskanie rozwodu na pierwszej rozprawie jest możliwe pod warunkiem, że małżonkowie nie żądają orzekania o winie, mają zgodne porozumienie w kwestiach związanych z dziećmi (władza rodzicielska, kontakty, alimenty).

Przy zgodnej woli obojga małżonków w drodze mediacji rozwodowych strony mogą ustalić wspólne stanowiska procesowe, a także zawrzeć porozumienie i ustalić warunki zakończenia małżeństwa (winy w rozkładzie pożycia, podziału majątku), a w przypadku gdy mają małoletnie dzieci, również porozumienie rodzicielskie dotyczące wysokości alimentów na każde z dzieci, władzy rodzicielskiej, sposobu opieki nad małoletnimi dziećmi, ich miejsca zamieszkania, kontaktów.

Przygotowane porozumienie w toku mediacji można załączyć do pozwu, co może skrócić czas sprawy rozwodowej. Każdy Sąd Okręgowy posiada listę mediatorów stałych z udziałem których można podjąć negocjacje z drugim małżonkiem.

Sprawy o rozwód przebiegają dynamicznie, gdyż silne emocje kierujące małżonkami powodują, że zmieniają zdanie odnośnie rozwodu, podziału majątku i kwestii kontaktów z dziećmi i alimentów.

**SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH
PORAD PRAWNYCH**

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIAT.LUBLIN.PL

